

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammeltoft 22, 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Dato: **21 NOV. 2005**

J.nr.: 2005-2985-617
Sagsbehandler: PH
(Bedes anført ved henvendelser)
Akt. nr.: 8

+ rapporter

Vedrørende inspektion af venterum på politistationen i Grindsted

Hermed sender jeg et eksemplar af endelig rapport af dags dato vedrørende inspektion den 14. september 2005 af venterummene på politistationen i Grindsted.

Med henblik på muligheden for at mangfoldiggøre rapporten vedlægger jeg desuden en uhæftet kopi af rapporten.

Med venlig hilsen

Hans Gammeltoft-Hansen

21 NOV. 2005

Gammel Torv den
Journalnr. 2005-2985-617 PH

Folketingets Ombudsmand - Gammel Torv 22 - 1457 København K

I forbindelse med min inspektion den 14. september 2005 af detentionen i Varde foretog jeg tillige inspektion af venterummene i Grindsted som hører under Varde politikreds.

Om de to venterum dette sted oplyste Rigspolitichefen i brev af 17. august 2005:

”... Varde Politi [har] oplyst, at de 2 tidligere detentionsrum på politistationen i Grindsted, der hver har et gulvareal på ca. 6,8 m² og er indrettet før 1992, ændrer status til venterum, hvorefter politikredsen vil råde over i alt 5 venterum. Disse venterum var således ikke genstand for Rigspolitiets gennemgang af venterum i perioden ultimo december 2003 til medio februar 2004.
...”

Under besigtigelsen den 14. september 2005 blev det oplyst at lokalerne ændrede status fra detention til venterum for ca. 10 år siden.

Da Rigspolitichefens gennemgang af venterum i samtlige politikredse ikke har omfattet venterummene i Grindsted, foretog jeg en egentlig inspektion af disse venterum.

Denne rapport har i en foreløbig udgave været sendt til Politimesteren i Varde og Justitsministeriet med henblik på at myndighederne kunne få lejlighed til at fremkomme med eventuelle yderligere bemærkninger om faktiske forhold som rapporten måtte give anledning til. Jeg har ikke modtaget bemærkninger til rapporten fra myndighederne.

1. Retningslinjer mv. for indretning af venterum

I Justitsministeriets vejledning om indretning af nye politibygninger (august 1992) er der fastsat retningslinjer (også) for indretning af venterum. I forordet til vejledningen er (bl.a.) anført følgende om vejledningens anvendelsesområde og retningslinjernes karakter:

”Justitsministeriet finder det væsentligt at fremhæve retningsliniernes vejledende karakter, herunder at vejledningen alene tager sigte på egentligt nybyggeri. Justitsmini-

steriet finder dog, at de principper, der kommer til udtryk, også efter omstændighederne vil kunne finde anvendelse i forbindelse med ombygningsarbejder i politiets eksisterende lokalemasse.”

Vejledningen indeholder følgende retningslinjer om indretning af venterum mv.:

”Venterum for anholdte.

Rummene, der anvendes til kortvarigt ophold, grupperes om et fælles forrum af en rimelig størrelse. Fra forrummet skal være adgang til et toilet.

Et venterum skal have en minimumsbredde på 2 meter og et minimumsareal på 6 m².

Dagslysadgang er ikke påkrævet, men i givet fald skal vinduerne være sikrede i klasse B 3.

Bygningsdele:

Vægge og lofter:

- skal være glatte, brudsikre og uden fremspring og fuger
- skal være brudsikre
- skal have en luftlydisolation på minimum R_w 53 dB.

Døre:

- skal, ligesom dørkarmen, være i brudsikkert materiale og skal fastgøres meget solidt
- skal være udadgående, også fra forrum
- beslås kun på ydersiden med greb, cylinder og 2 stk. svære skudrigler
- forsynes med dørspion/inspektionslem.

Gulvbelægning:

- skal være linoleum eller vinyl uden samlinger
- evt. fodlister må ikke kunne demonteres uden værktøj.

Installationer:

Varmeanlæg:

- såfremt rummene kræver særskilt opvarmning, skal dette ske i form af gulvvarme eller luftvarme, således at synlige installationer undgås.

Ventilation:

- 8 x luftskifte/time.

El-anlæg:

- afbrydere for rumbelysning skal være 2-polede og anbragt uden for rummene,
Den ene pol skal tænde en rød lampe anbragt på gangen uden for afsnittet.
Lampen skal fungere som erindringslampe og markere at et eller flere rum er i brug.

Svagstrømsanlæg:

- samtale/lytteanlæg med specialudført kaldetryk (berøringskontakt) indbygget i væg
- røgmelder indbygget i udsugningsarmatur
- i loftet indbygges specialarmaturer for belysning, samtaleanlæg, indblæsning og udsugning. Minimum indbygningshøjde: 35 cm.

Fast inventar:

- i hvert rum monteres en solid bæk i rummets bredde med fast forstykke til gulv."

Rigspolitichefen har den 7. juli 2005 udsendt et rettelsesblad til vejledningen. Heri er anført følgende:

"Afsnittet "venterum for anholdte", s. 50, linie 1-5, affattes herefter således:

"Rummene, der anvendes til kortvarigt ophold, grupperes så vidt muligt om et fælles forrum af en rimelig størrelse. Der skal være adgang til et toilet i nærheden af venterummene.

Et venterum bør have et minimumsareal på 5 m² og være så regulært dimensioneret, at det er muligt at montere en bæk, hvor en voksen mand kan ligge ned.

Det er Rigspolitiets opfattelse, at der ikke bør anvendes venterum under 4 m²."

Under overskriften "Installationer", Svagstrømsanlæg", s. 51, affattes punktet om røgmeldere således:

"- røgmelder med fejlsignal til vagthavende."

Vejledningen har ikke direkte betydning for min inspektion af venterum på politistationer der er opført/ombygget før vejledningen blev udsendt i 1992, men visse af de principper der ligger til grund for vejledningens retningslinjer, har betydning for vurderingen af om forholdene i venterummene er acceptable. Dette gælder f.eks. principperne for retningslinjerne vedrørende anvendelsen af (visse) bygningsdele.

2. Venterummene på politistationen i Grindsted

Politiet i Grindsted råder som nævnt over to venterum idet stationens tidligere detentionslokaler nu benyttes som venterum. Som ligeledes nævnt har lokalerne ikke været benyttet som detention i ca. 10 år, men de fremtræder stadigvæk som typiske detentionslokaler. Der er ikke i forbindelse med den ændrede anvendelse sket ombygning af detentionerne. Venterummene er således som anført af Rigspolitichefen indrettet før 1992.

De to venterum er ens i størrelse og udstyr. Lokalerne, som man kommer ind i gennem et forrum, er som allerede nævnt ca. 6,8 m². Venterummene har lyse lofter og vægge (der fremtrådte nymalede), og gulvet er belagt med lysegråt linoleum der er uden samlinger.

Fra forrummet er der direkte adgang til et toilet som er placeret mellem de to lokaler.

Dørene til venterummene åbner indad og er ikke udstyret med en dørspion. Der er imidlertid mulighed for indkig gennem væggen fra gangen (uden for forrummet). Glasset i det ene indkig var noget ridset, men det var dog muligt at se ind. Jeg noterede mig ikke den nærmere udformning af de indvendige hængsler på døren.

Jeg har tidligere udtalt at indvendigt placerede hængsler kan udgøre en vis risiko idet der på dem kan fastgøres genstande som er egnede til selvmordsforsøg. Jeg har samtidig henledt opmærksomheden på at det forhold at dørene åbner indad, også kan udgøre et sikkerhedsmæssigt problem for personalet på politistationen.

Jeg henstiller derfor til politimesteren at foranledige at dørene bliver vendt hvis der er indvendigt placerede hængsler som kan udgøre et sikkerhedsmæssigt problem, eller at problemet bliver løst på anden vis. Jeg beder om underretning om hvad der sker i den anledning.

Med hensyn til dørspion/inspektionslem har jeg i rapporten (af 27. januar 2004) om min inspektion af venterummene i Esbjerg skrevet følgende:

"Observation af anbragte i venterum gennem dørspioner og lignende indretninger kan gennemføres uden at forstyrre de anbragte. Dette kan være et nyttigt og hensynsfuldt supplement til observation ved åbning af døren som tilmed kan anspore til hyppigere kontrol, herunder også i tilfælde hvor venterummene fejlagtigt antages ikke at være i brug. Dette sidste er navnlig relevant i det omfang venterummene ikke er forsynet med indikatorlamper, jf. nedenfor. Samtidig kan dørspioner og lignende beskytte politiets personale imod overfald. Etablering af sådanne installationer er næppe uforholdsmæssig dyrt. Jeg finder det derfor umiddelbart rimeligt at det kræves at døre til venterum er forsynet med dørspioner eller lignende indretninger. Jeg beder Justitsministeriet om en udtalelse herom. Jeg beder om at ministeriet forinden indhenter en udtalelse fra Rigspolitichefen."

I den udtalelse som jeg herefter modtog fra Rigspolitichefen, nævnte Rigspolitichefen ikke særskilt dette punkt. Jeg forstod imidlertid udtalelsen om at Rigspolitichefen ville søge venterummene forbedret inden for rammerne af de bygnings- og bevillingsmæssige muligheder, således at denne forbedring også gjaldt forsyning af døre med dørspioner. Jeg bad Rigspolitichefen om underretning når dette var sket, men har endnu ikke modtaget sådan underretning.

Jeg har noteret mig at der er mulighed for indkig i venterummene på politistationen i Grindsted, men da indkig skal ske fra gangen og således ikke er muligt umiddelbart forud for åbning af døren, beder jeg om Justitsministeriets bemærkninger til dette forhold. Jeg beder om at Justitsministeriet forinden indhenter en udtalelse fra Rigspolitichefen herom.

Begge venterum har vinduer i hele rummets bredde. Vinduerne består af flere aflange ruder der er uigennemsigtige/blændede. En af disse ruder er erstattet af en plade med et gitter for (som gør det muligt at få ventilation i rummet, jf. nedenfor). Hullerne i dette gitter er forholdsvis store, men jeg foretog ikke en præcis opmåling heraf under besigtigelsen.

Som nævnt under besigtigelsen har Rigspolitichefen i forbindelse med en gennemgang af detentioner (i 1998/1999) – med henblik på at undersøge om der var ventilationsriste der kunne udgøre

en sikkerhedsrisiko i forhold til detentionsanbragte personer der måtte forsøge at begå selvmord ved hængning – foranlediget udskiftning af gitre (ventilationsriste) med huller på 7 mm og derover.

Som jeg tilkendegav under inspektionen, er det min umiddelbare opfattelse at ventilationsgitterne i venterummene i Grindsted kan udgøre en sikkerhedsrisiko for de venterumsanbragte.

Inden jeg foretager mig videre i den forbindelse, beder jeg Politimesteren i Varde om at oplyse de præcise mål for hullerne i ventilationsristene.

Jeg går ud fra at ruderne i vinduerne er brudsikre, men for en ordens skyld beder jeg politimesteren om oplysning herom.

I væggen ved den ene side af vinduet i det ene rum var der en lang og forholdsvis bred revne.

Som tilkendegivet under besigtigelsen bør denne revne fuges til. Jeg beder politimesteren om at oplyse om det er sket, eller hvornår det forventes at ske.

Der er ingen bænk i rummene, men på gulvet er der en forhøjning hvorpå der lå en madras og et tæppe. Forhøjningen er ca. 15-20 cm høj, og madrassen er ca. 10 cm. Det er således muligt at ligge ned, mens siddehøjden er meget lav.

Jeg henstiller til Politimesteren i Varde at foranledige at venterummene udstyres på en sådan måde at den venterumsanbragte har mulighed for tillige at sidde ned på en bænk eller lignende med almindelig siddehøjde. Jeg beder om underretning om resultatet af min henstilling.

Til orientering kan jeg oplyse at jeg afgav en tilsvarende henstilling til Politimesteren i Frederikshavn efter min inspektion af venterummet i Sæby som også er et tidligere detentionslokale, og

hvor der alene var en madras på gulvet. Politimesteren i Frederikshavn oplyste i den anledning at pedellen var ved at udarbejde en bæk der dels tog hensyn til venterummets størrelse, dels til at personer der er anbragt i venterummet, ikke kan skade sig selv eller andre.

På væggen ved døren er en kaldeknop. Kaldeanlægget blev ikke afprøvet.

Jeg beder politimesteren om at oplyse om lokalernes kaldeanlæg fungerer, og om der alene er tale om et kaldeanlæg eller tillige et samtaleanlæg.

Venterummene er udstyret med tv-overvågning. Det blev oplyst at denne overvågning altid tændes når der er nogen i rummene.

Ved mine inspektioner af detentionen har jeg bemærket at der visse steder på væggen er påmalet oplysning om at detentionen er videoovervåget. Der er ikke krav om at venterum skal være videoovervågede, og det er de normalt heller ikke.

Selv om de venterumsanbragte kan se kameraet i venterummet, anmoder jeg Justitsministeriet om at oplyse om der bør være oplysning om at venterummet er videoovervåget.

Rummene oplyses af lamper der er indbygget i loftet. Afbryderne til lamperne er placeret uden for lokalerne, men er ikke to-polede således at en rød lampe tænder når lyset i rummet tændes. Tv-overvågningen tændes som nævnt ovenfor altid når der indsættes en person i venterum, og det blev oplyst at det på denne måde sikres at ingen glemmes i rummene.

Jeg har noteret det oplyste og foretager mig på denne baggrund ikke mere vedrørende spørgsmålet om erindringslamper.

Der er ikke fremspring og løse skruer i lokalerne.

Der er ingen radiatorer eller andre synlige installationer til opvarmning af rummene.

Jeg beder politimesteren om at oplyse hvordan venterummene opvarmes.

I loftet er der røgmeldere. De er ikke indbygget i ventilationsanlæg. Der findes ikke ventilationsanlæg, men det er som allerede nævnt muligt at åbne vinduet/pladen bag ved gitret og derved få luft ind i rummet.

Jeg anmoder om oplysning om hvordan dette vindue åbnes.

I det ene lokale var der et brandmærke i vinduet. Det blev på forespørgsel oplyst at der altid sker visitation inden indsættelse i venterum.

Venterummene hos politiet i Grindsted fremtrådte i god stand og rengjorte og giver mig ikke anledning til yderligere bemærkninger.

2.1. Venterummenes anvendelse

Det blev oplyst at politiet foretrækker at benytte venterummene på politistationen i Varde, og at venterummene i Grindsted derfor ikke bruges ret tit. Ophold i venterummet er altid kortvarigt.

Jeg har noteret mig det oplyste.

3. Opfølgning

Jeg beder om at de oplysninger som jeg har bedt politimesteren om, tilbagesendes gennem Justitsministeriet således at ministeriet kan komme med bemærkninger hertil.

4. Underretning

Denne rapport sendes til Politimesteren i Varde, Justitsministeriet, Rigspolichefen og Folketingets Retsudvalg.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lennart Frandsen', written in a cursive style.

Lennart Frandsen
Inspektionschef